

Motion till riksdagen

1986/87:Jo507

Lars Ernestam m. fl. (fp)

Etiska frågor vid djurförsök

År 1978 fattade riksdagen beslut om inrättande av etiska nämnder vid djurförsök vid varje högskoleregion. Redan från början kritiserades den sammansättning som nämnderna fick. Genom den nuvarande tredelningen med en tredjedel forskare, en tredjedel djurförsökstekniker och en tredjedel lekmän hävdar kritikerna att nämndernas opartiskhet kan ifrågasättas.

För närvarande pågår en översyn av nämndernas arbete. Det är angeläget att de djuretiska nämnderna får en starkare ställning. För att nämnderna reellt skall uppfattas som oberoende måste sammansättningen ändras. För närvarande är en majoritet av nämndernas ledamöter på olika sätt knutna till försöksdjursanvändningen. Nämndernas sammansättning bör ändras så att en majoritet av ledamöterna består av personer som är fristående från arbete med djurförsök. Nämnderna bör ha så stort antal ledamöter att representanter för djurskyddsförening och forskare kring alternativ finns med i varje nämnd.

Medlemsstaterna i Europarådet har under 1985 utarbetat en konvention om skydd för djur/ryggradsdjur som används för försök och andra vetenskapliga ändamål. I mars 1986 har denna undertecknats av Sverige och fem andra stater. Konventionen syftar till att begränsa djurförsök och uppmuntra användande av alternativa metoder.

En av de metoder som starkt ifrågasatts är det s. k. LD-50-testet. Det har bl. a. använts vid toxicitetstest och som rutinmetod för att få underlag till bedömning av skadeeffekter av läkemedel vid engångstillförsel av höga doser. Det används också för bedömning av skilda kemikaliers toxicitet. En allmän trend är dock att företag rekommenderas att upphöra med detta test och att man i såväl Sverige som i USA får acceptera enklare former för att få en uppfattning om den akuta toxiciteten. Betydelsen hos LD-50-värdet har även ifrågasatts och alternativa metoder har diskuterats vid olika internationella möten.

För att finna alternativa metoder baserade på såväl cellsystem som på nya metoder genom hybrid-DNA-tekniken måste forskningen intensifieras. Forskningen har emellertid nu kommit så långt att LD-50-testerna kan förbjudas.

Något som förorsakat stora delar av den försöksdjursetiska debatten är användandet av försöksdjur för att utprova mer eller mindre nyttiga produkter som används i det moderna samhället. I förgrunden finns då användningen av försöksdjur inom kosmetikaindustrin. Detta har med all rätt upprört många djurvänner. Användningen på detta sätt i Sverige måste

upphöra. Invändningar mot ett förbud har baserats på att det skulle vara svårt att dra gränser mellan kosmetika och hygienprodukter av nyttigt slag. Denna svårighet bör kunna övervinnas.

Många kosmetikaproducter importeras till Sverige. Det är angeläget att den märkning av kosmetika avseende djurförsök som riksdagen krävt snart blir verklighet. Då kan konsumenterna själva avgöra om de vill köpa en kosmetikaproduct för vilken använts djurförsök. Genom köpmotstånd kan en tillverkare påverkas att övergå till alternativa metoder.

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts yrkas

1. att riksdagen hos regeringen hemställer om ändring av de djurskyddsetiska nämndernas sammansättning i enlighet med vad som anförts i motionen,
2. att riksdagen hos regeringen begär förslag till lag om att kosmetikatester på djur förbjuds i Sverige,
3. att riksdagen hos regeringen begär att LD-50-testerna skall förbjudas,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att forskning om alternativa metoder skall prioriteras från staten, forskningsråd och läkemedelsindustrin.

Stockholm den 21 januari 1987

Lars Ernestam (fp)

Kerstin Gellerman (fp)

Leif Olsson (fp)

Bengt Rosén (fp)

